

sednikov, odbornikov, članov, prirediteljev, denarnih obračunov itd., ter v Prilogi zbrane kopije različnih dokumentov, predvsem uradnih izjav, dopisov in pravilnikov.

Urednik zbornika nikoli ni spadal med redne politične ali drugačne aktiviste Zedinjene Slovenije in tudi po drugih plateh ga laže štejem za izjemo kot pa za »prototipskega« člana slovenske politične emigracije v Argentini; hkrati pa se zavedamo njegove izobraženosti, razgledanosti in samodejne vpetosti v življenje te izseljenske skupnosti oziroma vsakdanjih ali vsaj občasnih stikov z akterji, ki se pojavljajo v knjigi. Taka pozicija povečuje možnost, da so njegovi sprotni kratki komentarji, ki spremljajo posamezne dokumentirane navedbe (predvsem o dogodkih in odnosih znotraj skupnosti), poznavalski in, upajmo, karseda nepristranski. Če se zavedamo, da delo ni strogo znanstvene narave, ampak skuša prodreti do razumevanja vsakogar, so tovrstne subjektivne opazke lahko tudi dobrodošle in dajejo obsežni publikaciji življenje, »dušo«, in že zaradi avtorjeve osebne note predstavljajo novo, svojevrstno informacijo.

Knjiga je bogato opremljena s fotografijami in tiskana na kakovostnem papirju, kar priča o tem, da so se urednik, sodelavci, pobudniki in pokrovitelji zavedali pomena publikacije. Ugotovimo namreč lahko, da gre za trenutno najpomembnejše, osrednje pregledno delo o slovenski povojni politični emigraciji v Argentini oziroma predvsem o njeni krovni organizaciji Zedinjena Slovenija.

Z v o n e Ž i g o n

**B o ž i d a r F i n k, Na tujem v domovini.** Mohorjeva družba, Celovec, Ljubljana, Dunaj 1999, 174 str.

Po *Zborniku dela v zvestobi in ljubezni: Zedinjena Slovenija 1948–1998* predstavlja knjiga Božidarja Finka *Na tujem v domovini* eno tistih publikacij, ki slovenski javnosti približujejo temeljne miselne tokove slovenske politične emigracije v Argentini skozi njeno petdesetletno zgodovino. Delo seveda ni edino te vrste, nasprotno, predvsem v knjižnih izdajah Slovenske kulturne akcije (Buenos Aires) jih je izšla že cela vrsta, pa vendar prinaša koristno in za mnoge novo pisanje; s tem mislim najbolj na slovensko strokovno in širšo javnost, ki je s problematiko (političnega) izseljenstva slabo ali površno seznanjena. Gre za prerez razmišljanj človeka, ki je s to izseljensko skupnostjo skoraj dobesedno »zrasel«, saj je bil v njej dejavno vključen zadnjih petdeset let.

Zbirka člankov in govorov bivšega interniranca v Gonarsu, domobranca, političnega begunca, sicer pa pravnika Božidarja Finka je razdeljena na tri temeljna vsebinska poglavja: Upor proti revoluciji, Politično zdomstvo in Slovenska državnost. Prvo se ukvarja predvsem z razčiščevanjem vzrokov političnega izseljenstva – smislom in pomenom, vzroki in cilji domobranstva – ter z vprašanjem sprave. Že naslov drugega poglavja nakazuje, da gre za razmišljanja o smislu in pomenu same politične izseljenske skupnosti, njenega vztrajanja pri brez-pogojni zvestobi slovenskemu jeziku in kulturi ter njenem odnosu do matične domovine na način, kot ga je ta skupnost (in še posebej avtor kot eden od njenih mnenjskih voditeljev) gojila in doživljala skozi desetletja skoraj popolne blokade kulturnih in drugih stikov. Prav ta in tovrstna besedila so prispevala k notranji idejni enotnosti slovenske politične emigracije, ki več kot pol stoletja vztraja pri svoji izrazito politični, verski ter slovenski identiteti, temelječi na zvestobi spominu na »mučenike« – padle in pobite domobrancelje in druge nasprotnike komunizma. (Izstopa razprava Mi in Slovenija iz leta 1995.)

Tretje poglavje se vsebinsko navezuje na drugo, besedila v njem pa bralca seznani z avtorjevimi mislimi o slovenski politični prihodnosti, napisanimi in objavljenimi v tamkajšnji periodiki (znotraj slovenske politične emigracije) v časih, ko je bila samostojnost in politična pluralnost Slovenije doma še napol prepovedana tema. Kljub očitni vpletenosti v problematiko in pripadnosti enemu polu, zmore avtor ob vsej ostrini tudi veliko mero tolerantnosti, »nasprotni strani« priznava tisto, kar se mu zdi pozitivnega, vendar se ob tem niti za korak ne oddalji od svoje načelne protikomunistične drže.

Ne glede na svetovnonazorsko ali politično prepričanje bralca gre torej predvsem za izdatno informacijo o miselno-ideološkem razvoju gledanja na vprašanja, povezana s samo usodo te specifične slovenske izseljenske skupnosti v Argentini in njenim dejavnim spremljanjem dogajanja v domovini.

Z v o n e Ž i g o n

T o n e R o d e, **Mesto pristan**. SKA, Buenos Aires 1997

Zbirka *Mesto pristan* (s posvetilom pesnikovemu učitelju slovenščine Fridu Bezniku) vsebuje štiri poglavja: V luči teme, V up me vleče brezup, Veter stresa telefonske žice, Prebudil sem se pred nevihto, Fridu Bezniku posvečen razdelek